

Aan de heer van Dijk
chef buro Operationele Planning
Gemeente Politie Amsterdam.

**klachten-politie-
& adviesburo optreden**

betreft: evaluatierapport
landelijke aanh.eenheden.

Amsterdam 5 november 1987

Geachte heer,

Ongeveer een jaar geleden hebben wij elkaar telefonisch gesproken naar aanleiding van een aantal vragen die ik u gesteld had over de organisatie van de aanhoudingseenheden.

Dat was voor de vervaardiging van een stuk over de zg. stillen.

Helaas gaat ook bij ons niet alles zo snel als we wel zouden willen, en is het werk pas onlangs weer opgepakt en nu nadert het dan werkelijk de voltooiing. Om de gegevens die in het artikel verwerkt zijn zoveel mogelijk te aktualiseren, wilde ik u vragen of het evaluatierapport van de landelijke aanhoudingseenheden waar u destijds over sprak, inmiddels openbaar is geworden. Ik ben daar uiteraard erg benieuwd naar.

Over deze informatie en eventuele andere nieuwe ontwikkelingen probeer ik u volgende week telefonisch te bereiken.

Met vriendelijke groet,

Eveline Lubbers.

o p e n i n g s t i j d e n :

**maandag, dinsdag & donderdag 16-18 uur;
dinsdagavond 19-21 uur**

telefoon 258000, Rozengracht 105, 1016LV Amsterdam, postgiro 3804256

Amsterdam

Het is voor ons zeer moeilijk het optreden van de a.e. te toetsen, als we niet weten waaraan ze zich moeten houden.

Naast deze algemene vraag naar rapporten en evaluaties, heb ik nog een aantal specifieke vragen.

1. Klopt het dat er 2 aanhoudingseenheden zijn, van ieder + 30 man, en zitten er ook vrouwen bij de a.e.?
2. Is het zo dat elk paraat peleton ME een opleiding tot aanhoudings-eenheid krijgt (Rapport Optreden bij ordeverstoringen etc. M.J. Kok -uit 1983?- blz 4) en hoe verhoudt zich dat tot de a.e. Mogen MEers ook in burger optreden?
3. In de evaluatie-nota voor de gemeenteraad staat dat er naar gestreefd wordt dat de a.e. uit amsterdam uitwisselbaar zijn met die van de rijkspolitie. Betekent dat dat er in Amsterdam ook rijkspolitie-a.e. optreden en dat de amsterdamse eenheden uitstapjes maken?
4. In de rapporten wordt diverse malen de wens uitgesproken te komen tot de oprichting van verkenningsseenheden, ter observatie van demonstraties etc. Zijn die er intussen en worden die gerekruteerd uit de a.e.? of uit ander recherche-personeel?
5. Hoe zit het met de vervolgopleiding van aanhoudingseenheden, is dat nog steeds 1 dag per 14 dagen? en wat wordt er dan geoefend?
6. Zijn er vernieuwde richtlijnen voor a.e. of markante veranderingen sinds 1980/81?
7. Gebeurt het nog wel eens dat, bijv. bij gebrek aan personeel, arrestatieteams ingezet worden als a.e.? Ondanks nadrukkelijke toezeggingen dat dat nooit zou gebeuren, is het in Dodewaar 1981 wel voorgekomen.

Ik hoop dat u mij op deze vragen een antwoord kan geven. Ik richt me tot u, vanwege uw activiteiten in de Klankbordgroep, daarna pas kwam ik erachter dat uw functie zeer goed van pas komt voor de beantwoording van

op deze vragen tijden: Alvast bedankt, met vriendelijke groet,

maandag, dinsdag & donderdag 18 uur;
dinsdagavond 19-21 uur

Eveline Lubbers.

telefoon 258000, Rozengracht 105, 1016LV Amsterdam, postgiro 3804256

klachten-politie- & adviesburo optreden

Aan de heer R.P.J. Gräeve
Buro B.K.U.&M.E.
Operationele Zaken
Amsterdam.

betreft: onderzoek aanhoudingseenheden.

Amsterdam 16 oktober 1986

Geachte heer,

Op het Klachtenburo Politie-optreden zijn we bezig met het optreden van de zg. aanhoudingseenheden (a.e.). Enerzijds verzamelen we verhalen van mensen die ervaringen hebben met de a.e., anderzijds zijn we aan het werken aan een verhaal over het idee achter de a.e., het hoe en waarom van de oprichting, de opleiding, wat hen geleerd wordt en wat niet, die richtlijnen waaraan ze zich moeten houden etc. Het blijkt echter vrij moeilijk om over deze achtergronden recente informatie te pakken te krijgen.

Ikzelf ben op de politie-bibliotheek geweest, maar kwam daar niet verder dan de rapporten over de oprichtingsrapporten van a.e. I en II en de evaluatie-rapporten van de eerste opleiding, resp. uit 1980 en 1981. Marjolein Brouwer die in 1982 een doktoraalscriptie schreef over de a.e. wijst er ook al op dat ze zich overwegend door de media heeft laten informeren, omdat ze bijna geen andere bronnen kon vinden. Dat verbaast mij zeer, temeer omdat in de rapporten die er zijn, voortdurend gewezen wordt op het feit dat de taktiek een onderwerp van voortdurende bespreking is en dat inbreng van leden van de a.e. zeer op prijs gesteld wordt. Ik kan mij nauwelijks voorstellen dat er sinds 1981 geen rapporten meer verschenen zijn, bijv. evaluaties van optredens of aangepaste richtlijnen.

Vorig jaar heb ik al via de kommissie voor politie-zaken van de gemeente geprobeerd meer duidelijkheid te krijgen, maar burgemeester van Thijn wist niet eens van het bestaan van de richtlijnen voor het optreden uit 1980/81 en hij verwees naar de vernieuwde ambts- en geweldsinstructie. Bij Klaas Wilting heb ik daar nu naar gevraagd, ook naar eventuele rapporten, maar gezien eerdere ervaringen met hem (het evaluatie-rapport van de Klankbordgroep destijds, wat volgens Wilting niet bestond) heb ik weinig hoop dat er via hem iets zinnigs naar buiten komt. Daarom richt ik mij nu tot u.

o p e n i n g s t i j d e n :

-2-

maandag, dinsdag & donderdag 16 - 18 uur;
dinsdagavond 19 - 21 uur

telefoon 258000, Rozengracht 105, 1016LV Amsterdam, postgiro 3804256

Beantwoording van vragen over de a.e. door de heer van Dijk, Chef buro Operationele planning, waar ook Gräeve werkt. Hij is niet verantwoordelijk voor A.E. maar weet er wat van omdat hij er zelf bij gezeten heeft.

"Beschermt u de bron?" - tja, als u niet geciteerd wilt worden, dan hoeft dat niet. - Ja laten we dat maar doen...

1. Dat klopte tot 1 september 1986, sindsdien is er een sanering doorgevoerd, is er nog één aanhoudingseenheid van 31 man en er zit een vrouw bij. Speciale opleiding, maar niet fulltime. Een arrestatie-eenheid is er niet in Amsterdam, en als dat er zou komen zouden die ook niet full time zijn, normaal werk eraan. Zelfde geldt voor het arrestatie team van de RP, zitten niet nix te doen als er geen vuurgevaarlijke criminelen voorhanden zijn. Sanering vond plaats omdat er geen werk meer was, i.v.m. geen grootschalig optreden meer. In de tachtiger jaren, '81, '82 was er elke week wel wat, grote belasting van de a.e. Toen was er al sprake van vakatures van recherche (i.v.m. verdeelsleutel), die moesten inkrimpen en hadden al zoveel uren overwerk en aangezien rellen vaak ook in overwerktijd, d.w.z. buiten normale diensturen plaatsvonden, leverde dat problemen op. Korpsleiding voor de keuze gesteld: of selekteren uit de uniformdienst, of we kunnen het af met één a.e. Voor het laatste gekozen. Indien nodig is er bijstand van eenheden uit het land, er zijn inmiddels 9 gempo a.e., 2 R.P. en 1 KMAR a.e.
2. Het is zeker niet zo dat elk paraat peloton ME een opleiding krijgt tot a.e. Wel krijgen ze er in oefensituaties mee te maken, ze maken er kennis mee. In Rotterdam is het anders (hier zit er iemand anders van achteren mee te vertellen). Bij voetbaltoestanden werken ze daar met bijzondere eenheden, gedeeltelijk in uniform en gedeeltelijk in burger.
Vroeg ik naar de ME-bussen waarin men zich tegenwoordig verplaatst: dat zijn bussen die sinds 2 jaar in gebruik zijn, conform de cie Roethof met gescheiden compartiment voor het vervoer van arrestanten, vroeg ik naar de Schaepmanstraat, vervoer van arrestanten, maar dat waren geen a.e. arrestanten, en arrestanten worden alleen weggebracht door degene die ze arresteert, anders treedt er verwarring op. Destijds is besloten tot speciale bussen met extra bepantsering voor de adequate beveiliging, niet meer die burgerbusjes met rasterwerk,

meteen maar de politie-kleuren geschilderd. Hij zei hiér ook iets over stuk-gaan, maar ik weet niet meer precies wat, lijkt me sterk dat MEbussen een betere bescherming biedentegen stuk gaan. maar ja. ME in burger bestaat dus niet, kan absoluut niet.

3. Streven naar uitwisselbaarheid met alle andere a.e. 9 gempo a.e. amsterdam, rotterdam, den haag, verder verspreid over het land sekties; eindhoven, utrecht, groningen, enschede en ik geloof arnhem (kom ik op 8 als een sektie het zelfde is als een eenheid en niet een halve eenheid) Bijstandsaanvraag van een andere gemeente, of via de proc.generaal elders in den lande, Zoals afgelopen zondag in Alkmaar bij AZ-Ajax en komende zondag AZ-Feyenoord en bij de herdenking van Hans Kok was er ook bijstand van een a.e. (niet gevraagd welke, valt te veel op). Zei ik: ja daar wou ik ook nog wel iets over vragen, valt misschien een beetje buiten het kader van dit gesprek, hoe de a.e. met helmen op mensen heeft afgerosd die ingesloten waren (zorgvuldiger geformuleerd dan het hier nu staat). Eerst formeel antwoord: hoe wij ook optreden, er wordt altijd geklaagd. Jamaar, a.e. met helmen op, terwijl er in de demo niemand met helmen loopt, dat is dan toch niet meer om niet op te vallen, alleen maar om identiteit te verbergen.. Beide, heeft met beide te maken. Staat ook in de stukken dat het optreden er zoveel mogelijk op gericht is om niet stuk te gaan, er wordt zoveel mogelijk geprobeerd om niet herkend te worden. Moeilijker omdat de laatste tijd d.m.v. klachten, de advokatuur steeds meer geprobeerd wordt om achter de identiteit van stillen te komen. En ook de hele Stillenregistratie in bluf, die daar mee bezig is. En bij een situatie, die dan zoals ik het noem 'heavy' is, kan hoofdbescherming geen kwaad. Wat ik dan gehoord heb over dat optreden in de Potgieterstraat en de Kinkerstraat, nee de de Clerqstraat, zijn er later ongebruikte mollies gevonden, was ik toch maar wat blij dat we ~~hismensepshs~~ die hoofdbescherming hadden. (hier bleek dus uit dat hij ondanks de eerdere wat vage, formele opstelling & antwoord, dat hij vrij precies wist wat er gebeurd was en zelf misschien dat hij erbij geweest is, door het 'wij' gebruik). Maar het streven is altijd om zo geweldloos mogelijk op te treden, daar wordt men ook regelmatig op getraind, om met een minimum aan geweld arrestanten te maken. Maar natuurlijk gebruiken a.e. ook geweld. Ik geef het je te doen om in een demo, een agressieve demonstratie iemand te moeten arresteren, als zo'n ploeg eenmaal ontdekt is en het komt tot een konfrontatie, dat kan er een veachtpartij ontstaan

Stillen.

van der Wolk en Pop in 't Veld

Overgetypte aantekeningen bij het lezen van een rapport op de pol.bib. van onderstaande werkgroep waarin OvJ Manschot, off RP Doornhein Berwers MinvJust, Jagerman en Koenders, de Haard, Hazelhof en Wilzing.

De werkgroep is van mening dat de aanhoudingseenheid (a.e.) uitsluitend behoort op te treden in samenwerking met en in de nabijheid van de M.E. Het volstrekt zelfstandig opereren van de a.e. zonder de nabij bescherming van de M.E. blijkt in de praktijk zeer gevaarlijke situaties op te kunnen leveren. Een aanhoudingseenheid opererend zonder wapenstok en schild blijkt niet voldoende in staat om zichzelf afdoende te beschermen. Zeker niet wanneer er aanhoudingen worden verricht waarbij ontdekking door ordeverstoorders onontkoombaar is.

Gevolg hiervan is, hetzij dat er geen aanhoudingen meer worden verricht; hetzij dat ter zelfbescherming te snel naar het vuurwapen moet worden gegrepen, met in beide gevallen als voorzienbaar resultaat: het ineffektief optreden.

Aanbeveling: de A.e. als onderdeel van de M.E.

Uitgaan van koppeling M.E.

In hoeverre een dergelijke strategiese opzet overeenkomt met de feitelijke behoefte op een bepaalde tijd en plaats kan pas a.d.h.v. de plaatsvindende gebeurtenissen worden gezien, maar wat betreft de organisatoriese opzet vindt de werkgroep het gewenst om van de koppeling M.E.-peleton- aanhoudingseenheid uit te gaan, ook voor wat betreft "gedeeltelijk" gezamenlijk opleiden en trainen.

Het optreden van zg. stillen wordt in het algemeen als onsportief of verraad ervaren.

Niet aan strafbare feiten meedoen (niet tever gaan om herkenning te voorkomen.)

Optreden ondergeschikt aan M.E.peletonskommandant
beyeiliging;

training fysiek en training om als team op te treden
gevecht, handen & voeten, wegwezen, vuurwapengebruik

Preventief optreden; leiders eruit halen in dreigende situaties n.a.v.
gekonstateerde strafbare feiten of opruiing daartoe

(het deel uitmaken van een a.e. is niet onverenigbaar met het lidmaatschap van een arrestatie team. Arrestatieteams en a.e. vallen bij voorkeur niet samen.

Werkgroep aanhoudingen bij ernstige ongeregelheden

Rechercheadvieskommissie Ministerie van Justitie, april 1982 blz.15
in 1984 nog een geheim rapport.